

ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร
และการเทียบระดับตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติเป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงระบบการเรียนรู้ของภาคการศึกษาให้ยึดโยงกับมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ตลาดแรงงานยอมรับ และสร้างโอกาสการเรียนรู้ให้แก่คนที่อยู่ทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษาได้เทียบโอนผลลัพธ์การเรียนรู้และประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนสามารถได้รับคุณวุฒิการศึกษาควบคู่กับใบรับรองมาตรฐานอาชีพ และสามารถนำผลลัพธ์การเรียนรู้ไปสะสมและเทียบโอนในระบบธนาคารหน่วยกิตต่อไป

เพื่อให้หลักสูตรการศึกษาและหลักสูตรฝึกอบรมของหน่วยงานด้านการศึกษาและการฝึกอบรมที่จัดทำขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐานของแต่ละหน่วยงาน เกิดความสอดคล้องตามระดับของกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และสามารถนำเข้าสู่สะสมและเทียบโอนในระบบธนาคารหน่วยกิตได้อย่างมีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ผ่านการขึ้นทะเบียนหลักสูตรที่สอดคล้องตามระดับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ อาศัยอำนาจตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๙ และมติที่ประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๙ เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ คณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติจึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรและการเทียบระดับตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ดังเอกสารแนบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๙

(นายศชนัน วงศ์สวัสดิ์)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ

เอกสารแนบท้ายประกาศคณะกรรมการการอบคณวุฒิแห่งชาติ
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร
และการเทียบระดับตามกรอบคณวุฒิแห่งชาติ

เพื่อให้การพิจารณาขึ้นทะเบียนหลักสูตรตามกรอบคณวุฒิแห่งชาติเกิดประสิทธิภาพ มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน จึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรและการเทียบระดับคณวุฒิตามกรอบคณวุฒิแห่งชาติ ดังนี้

๑. หลักเกณฑ์การพิจารณาความสอดคล้องหลักสูตรตามระดับกรอบคณวุฒิแห่งชาติ (National Qualifications Framework: NQF)

การพิจารณาความสอดคล้องหลักสูตรตามระดับกรอบคณวุฒิแห่งชาติ ประกอบด้วย ๓ ด้าน ดังนี้ ๑) การออกแบบหลักสูตรและการกำหนดระดับ ๒) การวัดและประเมินผล และ ๓) การประกันคุณภาพ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑.๑ การออกแบบหลักสูตรและการกำหนดระดับ

๑) ความชัดเจนผลลัพธ์การเรียนรู้

ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcome) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของหลักสูตร ซึ่งหน่วยงานที่พัฒนาหลักสูตรต้องระบุผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรอย่างชัดเจน โดยต้องเป็นรูปแบบที่สามารถวัดและประเมินผลได้ ทั้งนี้ ต้องกำหนดว่า สิ่งที่คุณเรียนต้องรู้ เข้าใจ หรือสามารถทำได้ เมื่อจบกระบวนการเรียนรู้หรือสำเร็จตามหลักสูตร ทั้งนี้ หลักสูตรที่จะขอรับการรับรองต้องมีความชัดเจน และมีความพร้อมสำหรับการประเมิน

ทั้งนี้ การเทียบเคียงผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรกับผลลัพธ์การเรียนรู้ตามระดับกรอบคณวุฒิแห่งชาติ เป็นกระบวนการที่ใช้คำอธิบายผลลัพธ์การเรียนรู้ตามระดับของกรอบคณวุฒิแห่งชาติ เป็นเครื่องมือในการเทียบเคียงและเป็นการอ้างอิง หน่วยงานผู้พัฒนาหลักสูตรต้องแสดงให้เห็นอย่างละเอียดว่า ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรสอดคล้องกับขอบเขตและความซับซ้อนที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับของกรอบคณวุฒิแห่งชาติอย่างไร ซึ่งการเทียบเคียงต้องครอบคลุมทุกมิติตามคำอธิบายผลลัพธ์การเรียนรู้ในแต่ละระดับ เพื่อให้สามารถระบุระดับที่สอดคล้องกับกรอบคณวุฒิแห่งชาติได้ถูกต้อง

๒) โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรต้องมีการกำหนดโครงสร้างหลักสูตร/รายวิชา พร้อมปริมาณชั่วโมงการเรียนรู้ที่ชัดเจน โดยหน่วยงานที่พัฒนาหลักสูตรต้องจัดแสดงองค์ประกอบหลักสูตร พร้อมระบุจำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้แต่ละรายการอย่างชัดเจน

๑.๒ การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย

๑) วิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้

หน่วยงานที่พัฒนาหลักสูตรต้องกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และสมรรถนะของผู้เรียนให้สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยการประเมินต้องสามารถแสดงให้เห็นถึงระดับความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่ผู้เรียนบรรลุได้จริง ทั้งนี้ วิธีการประเมินควรมีความเหมาะสมกับลักษณะของหลักสูตรและสามารถนำไปใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

๒) หลักฐานการประเมินสมรรถนะและการเชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรม

หน่วยงานที่พัฒนาหลักสูตรต้องแสดงหลักฐานการออกใบประกาศนียบัตรหรือใบรับรองหลักสูตรระยะสั้นหรือหลักสูตรฝึกอบรม ที่เกิดจากการประเมินผลการเรียนรู้หรือสมรรถนะที่บรรลุตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่กำหนดตามมาตรฐานอาชีพ มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ มาตรฐานสากลหรือมาตรฐานอื่น ๆ ที่เป็นที่ยอมรับ รวมถึงมาตรฐานตามที่ผู้เชี่ยวชาญภาคอุตสาหกรรมกำหนด ทั้งนี้ หน่วยงานที่พัฒนาหลักสูตรต้องแสดงหลักฐานการมีส่วนร่วมของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจากภาคอุตสาหกรรมหรือภาคประกอบการในกระบวนการออกแบบหลักสูตร การกำหนดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ และการประเมินสมรรถนะ เพื่อให้มั่นใจว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการทำงานจริง

๑.๓ การประกันคุณภาพ ประกอบด้วย

๑) สถานะหน่วยงาน หน่วยงานที่พัฒนาหลักสูตรที่ยื่นขอการรับรองต้องเป็นนิติบุคคลหรือเป็นหน่วยงานตามกฎหมายที่ตรวจสอบได้ เมื่อมีการออกใบรับรองจากหน่วยงานที่ขอด้วยกฎหมาย

๒) ระบบการประกันคุณภาพภายในและการตรวจสอบ หน่วยงานที่พัฒนาหลักสูตรต้องมีระบบการประกันคุณภาพภายในที่เป็นลายลักษณ์อักษร

๓) คุณสมบัติของผู้สอน หน่วยงานต้องแสดงหลักฐานว่าผู้สอนและวิทยากรที่รับผิดชอบถ่ายทอดความรู้และประเมินผล มีประสบการณ์หรือความเชี่ยวชาญสอดคล้องกับหลักสูตร/รายวิชา

๔) คุณสมบัติของสื่อการเรียนรู้ หน่วยงานต้องแสดงหลักฐานว่าสื่อการเรียนรู้มีความครอบคลุม ทันสมัย สามารถทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามที่คาดหวังของหลักสูตรได้

๒. วิธีการประเมินและขึ้นทะเบียนหลักสูตร ประกอบด้วย ขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

๒.๑ การยื่นคำขอรับการขึ้นทะเบียนหลักสูตรที่สอดคล้องตามระดับของกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ โดยหน่วยงานที่พัฒนาหลักสูตรต้องยื่นคำขอต่อสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ผ่านระบบ Thailand NQF Dashboard ในช่องทาง <https://thailandnqf.onec.go.th/>

ทั้งนี้ สกศ. จะดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง ข้อมูลของหน่วยงานที่ยื่นเอกสารเพื่อขอรับการขึ้นทะเบียน

๒.๒ การวิเคราะห์ความสอดคล้องตามระดับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

๑) คณะกรรมการเฉพาะด้านที่แต่งตั้งโดย สกศ. ประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและการประเมินผล และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจากภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรนั้น ๆ

๒) การตัดสินผลการเทียบเคียง โดยนำผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรมาเทียบเคียงกับผลลัพธ์การเรียนรู้ตามระดับของกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ โดยคณะกรรมการจะประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดที่แสดงถึงระดับความซับซ้อน โดยประเมินความสอดคล้องตามระดับของความรู้ ทักษะ และความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ ตามระดับของกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และข้อมูลในประเด็นอื่น ๆ ตามแนวทางการประเมิน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

(๑) ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงาน หน่วยงานที่พัฒนาหลักสูตรที่ยื่นขอการรับรองต้องเป็นนิติบุคคล
หรือเป็นหน่วยงานตามกฎหมายที่ตรวจสอบได้

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลหลักสูตร

(๒) ชื่อหลักสูตร/รายวิชา	มีความชัดเจน และแสดงถึงสาระสำคัญของหลักสูตร/รายวิชา
(๓) ความเป็นมา/หลักการ (ถ้ามี)	แสดงให้เห็นที่มาและความจำเป็นของการจัดทำหลักสูตร/รายวิชา
(๔) วัตถุประสงค์	กำหนดวัตถุประสงค์เชิงผลลัพธ์ที่สัมพันธ์กับผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร
(๕) ผลลัพธ์การเรียนรู้	ระบุผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรอย่างชัดเจน โดยต้องเป็นรูปแบบที่สามารถวัดและประเมินผลได้
(๖) โครงสร้างหลักสูตร/รายวิชา	กำหนดโครงสร้างรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา พร้อมจำนวนชั่วโมงเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้
(๗) ความสอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพ/มาตรฐานอื่น ๆ (ถ้ามี)	ระบุความเชื่อมโยงกับมาตรฐานอาชีพ มาตรฐานสากล มาตรฐานอื่น ๆ ตลอดจนกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ ที่เป็นที่ยอมรับของแต่ละภาคอุตสาหกรรม ในรายวิชาหลัก
(๘) แผนการเรียน/ระยะเวลา/จำนวนชั่วโมง	ระบุรูปแบบการเรียนรู้ที่ชัดเจน (on-site/online/hybrid) และระยะเวลาการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเกณฑ์ชั่วโมงการเรียนรู้
(๙) สื่อการเรียนรู้	ต้องมีคุณภาพและหลากหลาย ส่งเสริมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้
(๑๐) การวัดและประเมินผล	เน้นการประเมินที่ใช้เครื่องมือในการประเมินที่หลากหลาย เน้นการประเมินตามสภาพจริง
(๑๑) คุณสมบัติผู้เรียน	กำหนดคุณสมบัติผู้เรียนให้เหมาะสมกับระดับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

(๑๒) คุณสมบัติผู้สอน	มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์หรือความเชี่ยวชาญ สอดคล้องกับหลักสูตร/รายวิชา
(๑๓) คุณภาพหลักสูตร/รายวิชา	ผ่านการพิจารณาตรวจสอบ/ประเมินคุณภาพของรายวิชา ตามหลักเกณฑ์ของหน่วยงาน
(๑๔) การมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตร	แสดงหลักฐานการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในการจัดทำหลักสูตร/รายวิชา

ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์ความสอดคล้องตามระดับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

(๑๕) ความสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ตามระดับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ	แสดงการเทียบเคียงผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรกับผลลัพธ์การเรียนรู้ตามระดับของกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ทั้ง ๓ องค์ประกอบ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการประยุกต์ใช้ และความรับผิดชอบ

๒.๓ การขึ้นทะเบียนและการประกาศความสอดคล้องของหลักสูตรตามระดับของกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ซึ่งเมื่อผลการพิจารณาผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ สกศ. แต่งตั้งขึ้นแล้ว สกศ. จะนำหลักสูตรที่ได้รับความเห็นชอบขึ้นทะเบียนในระบบ Thailand NQF Dashboard พร้อมทั้งเอกสารรับรองหลักสูตรที่ปรากฏตราสัญลักษณ์กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ที่ระบุความสอดคล้องของผลลัพธ์การเรียนรู้ตามระดับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ พร้อมนำผลการขึ้นทะเบียนเสนอต่อคณะกรรมการกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

๓. การใช้ตราสัญลักษณ์กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

หลักสูตรที่ได้รับการขึ้นทะเบียนในระบบ Thailand NQF Dashboard จะได้รับเอกสารการขึ้นทะเบียนหลักสูตรที่ปรากฏตราสัญลักษณ์กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ พร้อมระบุความสอดคล้องของผลลัพธ์การเรียนรู้ตามระดับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ซึ่งเป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการกรอบคุณวุฒิแห่งชาติกำหนด

๔. กลไกการตรวจสอบและกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง

๔.๑ ระยะเวลาการขึ้นทะเบียนและการตรวจสอบหลังได้รับการขึ้นทะเบียน

การขึ้นทะเบียนและได้รับตราสัญลักษณ์กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ภายในระยะเวลา ๕ ปี และต้องมีการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ

๔.๒ การรายงานการเปลี่ยนแปลงและการเพิกถอน

หน่วยงานที่พัฒนาหลักสูตรหากมีการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร ผลลัพธ์การเรียนรู้ วิธีการประเมินผล หรือการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับรายละเอียดเบื้องต้น ต้องมีการรายงานให้ สกศ. ทราบด้วย ทั้งนี้ หากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความสอดคล้องตามระดับของกรอบคุณวุฒิแห่งชาติที่ได้รับการขึ้นทะเบียนไปก่อนหน้านี้แล้ว สกศ. จะเสนอให้คณะกรรมการเฉพาะด้านที่แต่งตั้งขึ้น พิจารณาทบทวนความสอดคล้องใหม่ หากมีผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญ

การเพิกถอนการใช้ตราสัญลักษณ์กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ หากพบว่า หน่วยงานที่พัฒนาหลักสูตรมิได้ดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายใน หรือพบว่าหลักฐานการประเมินมิได้เป็นไปตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

๔.๓ การบังคับใช้ทางกฎหมาย

การทบทวนผลการประเมินและการอุทธรณ์ในการประเมินผลและการรับรองเทียบเคียงหลักสูตรตามระดับของกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ผลการตัดสินของ สกศ. ถือเป็นที่สุด แต่หากหน่วยงานที่พัฒนาหลักสูตรได้รับผลการประเมินที่ไม่ผ่านการขึ้นทะเบียน สามารถยื่นคำร้องเพื่อขอทบทวนหลักสูตรตามระดับของกรอบคุณวุฒิแห่งชาติได้ ทั้งนี้ เป็นไปตามขอบเขตของการทบทวนตามที่ สกศ. กำหนด
